

AGH

Euro - Centrum

Studia Podyplomowe

EFEKTYWNE UŻYTKOWANIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ

w ramach projektu

**Śląsko-Małopolskie Centrum Kompetencji
Zarządzania Energią**

**Krajowe i międzynarodowe
regulacje prawne i organizacyjne
dotyczące efektywnego użytkowania energii**

dr Justyna Kownacka

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Podstawowe definicje

1) efektywność energetyczna

a) definicja polska

stosunek uzyskanej wielkości efektu użytkowego danego obiektu, urządzenia technicznego lub instalacji, w typowych warunkach ich użytkowania lub eksploatacji, do ilości zużycia energii przez ten obiekt, urządzenie techniczne lub instalację, niezbędnej do uzyskania tego efektu

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Podstawowe definicje

1) efektywność energetyczna

a) definicja unijna

stosunek uzyskanych wyników, usług, towarów lub energii do wkładu energii

(art. 2 pkt. 4) dyrektywy 2012/27/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Podstawowe definicje

efektywności energetycznej \neq oszczędzanie energii

efektywność energetyczna prowadzi do oszczędzania energii, ale nie w tym sensie, że oszczędność uzyskuje się poprzez proste wyłączenie określonych urządzeń. Zwiększenie efektywności, skutkujące także oszczędnością energii, polega na tym, że te urządzenia działają jak dotąd, tylko zużywając mniej energii. Innymi słowy – ilość energii zużytej się nie zmienia, a nawet może rosnąć, tylko ta sama ilość energii pozwala uzyskać większe efekty. Przykładowo, „do połowy lat dwutysięcznych sprzedaż ciepła spadała, a od roku 2006 stanęła w miejscu, ale przybywa klientów, budynków przyłączanych”.

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Podstawowe definicje

efektywności energetycznej \neq poszanowanie energii

Poszanowanie energii jest pojęciem szerszym niż efektywność energetyczna.

Poszanowanie energii oznacza zarówno zużywanie mniejszej ilości energii, aby zmniejszyć rachunek energetyczny usług, na przykład poprzez zmianę zachowań, jak i efektywność energetyczną.

Przykładami poszanowania energii bez poprawy wydajności mogą być na przykład: mniej intensywne ogrzewanie domu zimą, rzadsze prowadzenie samochodu, pracowanie w słabiej oświetlonym, małym pomieszczeniu.

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Podstawowe definicje

efektywności energetycznej ≠ odnawialne źródła energii

2)odnawialne źródła energii

źródło wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu wysypiskowego, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych

(art.3 pkt. 20 ustawy – Prawo energetyczne)

OZE ile są to rozwiązania korzystne dla środowiska, o tyle nie zawsze należą do najbardziej efektywnych źródeł energii.

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Założenia

- 1)U podstaw polityki efektywnego wykorzystania leży wiedza o skończonej ilości zasobów paliw pierwotnych, a także ograniczonych możliwości wytwarzania i przesyłania energii do odbiorców
- 2)Efektywne użytkowanie energii oznacza również zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń przypadających na wytworzenie określonego produktu.
- 3)Efektywne użytkowanie energii ma również wymiar finansowy - wiąże się ono z obniżeniem rachunków za energię.
- 4)Zmiany wprowadzane do systemu prawa mają z jednej z strony zachęcać do lepszego gospodarowania energią, a z drugiej strony niejako ich do tego zmusić (zarówno odbiorców, jak i dystrybutorów).

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Akty prawne unijne

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylenia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE

➤ weszła w życie 04 grudnia 2012 r.

➤ Uchyliła poprzednio obowiązującą Dyrektywę 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/76/EWG

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Akty prawne unijne

➤ art. 1 ust. 1

Niniejsza dyrektywa ustanawia wspólną strukturę ramową dla środków służących wspieraniu efektywności energetycznej w Unii, aby zapewnić osiągnięcie głównego unijnego celu zakładającego zwiększenie efektywności energetycznej o **20 % do 2020 r.**, a także stworzyć warunki dla dalszego polepszania efektywności energetycznej po wspomnianej dacie docelowej.

Wymogi zawarte w niniejszej dyrektywie są **wymogami minimalnymi** i nie uniemożliwiają państw członkowskich utrzymywania lub wprowadzania surowszych środków. Środki takie są zgodne z prawem unijnym.

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Akty prawne unijne

➤ Art. 3 ust. 1

Wartości docelowe efektywności energetycznej

Każde państwo członkowskie ustala orientacyjną krajową wartość docelową w zakresie efektywności energetycznej w oparciu o swoje zużycie energii pierwotnej lub końcowej, oszczędność energii pierwotnej lub końcowej albo energochłonność. Państwa członkowskie powiadamiają o tych wartościach docelowych Komisję zgodnie z art. 24 ust. 1 i załącznikiem XIV część 1. Wyrażają one te wartości docelowe również w kategoriach bezwzględnego poziomu zużycia energii pierwotnej i końcowej w roku 2020 i wyjaśniają, w jaki sposób i na podstawie jakich danych został on obliczony.

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Akty prawne unijne

➤ art. 4

Renowacja budynków

Państwa członkowskie ustanawiają długoterminową strategię wspierania inwestycji w renowację krajowych zasobów budynków mieszkaniowych i użytkowych, zarówno publicznych, jak i prywatnych.

Państwa członkowskie publikują pierwszą wersję strategii **do dnia 30 kwietnia 2014 r.** i aktualizują tę strategię co trzy lata oraz przekazują każdą jej wersję Komisji, jako część krajowych planów działania na rzecz efektywności energetycznej.

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Akty prawne unijne

➤ art. 5 ust. 1

Wzorcowa rola budynków instytucji publicznych

Nie naruszając art. 7 dyrektywy 2010/31/UE, każde państwo członkowskie zapewnia, aby **od dnia 1 stycznia 2014 r.** 3 % całkowitej powierzchni ogrzewanych lub chłodzonych budynków będących własnością jego instytucji rządowych oraz przez nie zajmowanych było poddawane co roku renowacji w celu spełnienia przynajmniej wymogów minimalnych dotyczących charakterystyki energetycznej, które ustaliło przy zastosowaniu art. 4 dyrektywy 2010/31/UE.

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Akty prawne unijne

➤ art. 6 ust. 1

Dokonywanie zakupów przez instytucje publiczne

Państwa członkowskie zapewniają, aby instytucje rządowe nabywały jedynie produkty, usługi i budynki o bardzo dobrej charakterystyce energetycznej, o ile zapewniona jest przez to opłacalność, wykonalność ekonomiczna, większe zrównoważenie, przydatność techniczna, a także odpowiedni poziom konkurencji, o których mowa w załączniku III.

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Akty prawne unijne

➤ art. 7 ust. 1

Systemy zobowiązujące do efektywności energetycznej

Każde państwo członkowskie ustanawia system zobowiązujący do efektywności energetycznej. System ten zapewnia osiągnięcie przez dystrybutorów energii lub przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii, które zostały wyznaczone jako strony zobowiązane na podstawie ust. 4 i które prowadzą działalność na terytorium danego państwa członkowskiego, łącznego celu w zakresie oszczędności energii końcowej do dnia 31 grudnia 2020 r., bez uszczerbku dla ust. 2.

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Akty prawne unijne

➤ art. 8 ust. 1

Audyty energetyczne i systemy zarządzania energią

Państwa członkowskie stwarzają warunki umożliwiające wszystkim końcowym odbiorcom energii dostęp do audytów energetycznych wysokiej jakości, które są opłacalne oraz:

- a) przeprowadzane w sposób niezależny przez ekspertów wykwalifikowanych lub akredytowanych zgodnie z kryteriami kwalifikacji; lub
- b) realizowane i nadzorowane przez niezależne organy na podstawie przepisów krajowych.

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Akty prawne unijne

➤ art. 16 ust. 1

Dostęp do systemów kwalifikacji, akredytacji i certyfikacji

W przypadku gdy państwo członkowskie uważa, że krajowy poziom kompetencji technicznych, obiektywności i niezawodności jest niewystarczający, zapewnia, aby do dnia 31 grudnia 2014 r. systemy certyfikacji lub akredytacji lub równoważne systemy kwalifikacji, w tym w razie konieczności stosowne programy szkoleniowe, zostały udostępnione lub były dostępne dla dostawców usług energetycznych i audytów energetycznych, dla zarządców energii oraz dla podmiotów instalujących związane z energią elementy budynków określone w art. 2 ust. 9 dyrektywy 2010/31/UE.

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Akty prawne unijne

➤ art. 28 ust. 1

Transpozycja

Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy **do dnia 5 czerwca 2014 r.**

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Inne akty unijne

- 1) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady **2010/30/UE** z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcji, zużycia energii oraz innych zasobów przez produkty związane z energią
- 2) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady **2009/125/WE** z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią
- 3) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady **2008/28/WE** z dnia 11 marca 2008 r. zmieniająca dyrektywę 2005/32/WE ustanawiającą ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów wykorzystujących energię, dyrektywę Rady 92/42/EWG oraz dyrektywy 96/57/WE i 2000/55/WE, w odniesieniu do uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Akty prawa polskiego – geneza

- 1)ustawa z 10 kwietnia 1997 r. - **Prawo Energetyczne**
- 2)ustawa z 18 grudnia 1998 r. o **wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych**
- 3)ustawa z dnia 26 maja 2000 r. o **ratyfikacji Traktatu Karty Energetycznej oraz Protokołu Karty Energetycznej dotyczącego efektywności energetycznej i odnośnych aspektów ochrony środowiska**
- 4)Dyrektywa 2004/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. **w sprawie wspierania kogeneracji** w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe na rynku wewnętrznym energii oraz zmieniająca dyrektywę 92/42/EWG

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Akty prawa polskiego

Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej

- ustawa weszła w życie 11 sierpnia 2011 r.
- ustawa wdrożyła dyrektywę 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Akty prawa polskiego

➤ art. 1

Ustawa określa:

- 1) krajowy cel w zakresie oszczędnego gospodarowania energią;
- 2) zadania jednostek sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej;
- 3) zasady uzyskania i umorzenia świadectwa efektywności energetycznej;
- 4) zasady sporządzania audytu efektywności energetycznej oraz uzyskania uprawnień audytora efektywności energetycznej.

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Akty prawa polskiego

➤ art. 4

Ustala się krajowy cel w zakresie oszczędnego gospodarowania energią wyznaczający uzyskanie do 2016 r. oszczędności energii finalnej **w ilości nie mniejszej niż 9%** średniego krajowego zużycia tej energii w ciągu roku, przy czym uśrednienie obejmuje lata 2001–2005.

➤ art. 5

Osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, zużywające energię podejmują działania w celu poprawy efektywności energetycznej.

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Akty prawa polskiego

➤ art. 10 ust. 1 i 2

1. Jednostka sektora publicznego, realizując swoje zadania, stosuje co najmniej dwa ze środków poprawy efektywności energetycznej, o których mowa w ust. 2.

2. Środkiem poprawy efektywności energetycznej jest:

- 1) umowa, której przedmiotem jest realizacja i finansowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej;
- 2) nabycie nowego urządzenia, instalacji lub pojazdu, charakteryzujących się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji;
- 3) wymiana eksploatowanego urządzenia, instalacji lub pojazdu na urządzenie, instalację lub pojazd, o których mowa w pkt 2, albo ich modernizacja;

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Akty prawa polskiego

➤ art. 10 ust. 2

4) nabycie lub wynajęcie efektywnych energetycznie budynków lub ich części albo przebudowa lub remont użytkowanych budynków, w tym realizacja przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów;

5) sporządzenie audytu energetycznego w rozumieniu ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów eksploatowanych budynków w rozumieniu ustawy – Prawo budowlane, o powierzchni użytkowej powyżej 500 m², których jednostka sektora publicznego jest właścicielem lub zarządcą.

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Akty prawa polskiego

➤ art. 12 ust. 1

Przedsiębiorstwo energetyczne, odbiorca końcowy oraz towarowy dom maklerski lub dom maklerski, o którym mowa w ust. 2, jest obowiązany:

- 1) uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki **świadectwo efektywności energetycznej**, o którym mowa w art. 21 ust. 1, o wartości wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego (...);
- 2) uiścić opłatę zastępczą, obliczoną w sposób określ. w ust. 5.

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Akty prawa polskiego

➤ art. 16 ust. 1

Prezes URE dokonuje wyboru przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, za które można uzyskać świadectwa efektywności energetycznej. W tym celu, co najmniej raz w roku, ogłasza, organizuje i przeprowadza przetarg.

➤ art. 17 ust. 1

Poprawie efektywności energetycznej służą w szczególności następujące rodzaje przedsięwzięć: izolacja instalacji przemysłowych; przebudowa lub remont budynków; modernizacja; odzysk energii w procesach przemysłowych (...).

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Akty prawa polskiego

➤ art. 21 ust. 1

Potwierdzeniem deklarowanej oszczędności energii wynikającej z przedsięwzięcia lub przedsięwzięć tego samego rodzaju służących poprawie efektywności energetycznej, przez podmiot, który wygrał przetarg, o którym mowa w art. 20 ust. 1, jest świadectwo efektywności energetycznej.

➤ art. 25 ust. 1

Prawa majątkowe wynikające ze świadectwa efektywności energetycznej są towarem giełdowym w rozumieniu ustawy o giełdach towarowych. Prawa te są zbywalne.

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Inne akty polskie

- 1) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 14 września 2011 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej audytora efektywności energetycznej
- 2) Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 4 września 2012 r. w sprawie sposobu obliczania ilości energii pierwotnej odpowiadającej wartości świadectwa efektywności energetycznej oraz wysokości jednostkowej opłaty zastępczej
- 3) Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 10 sierpnia 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobu sporządzania audytu efektywności energetycznej, wzoru karty audytu efektywności energetycznej oraz metod obliczania oszczędności energii

Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne i organizacyjne dotyczące efektywnego użytkowania energii

Inne akty polskie

4) Drugi Krajowy Plan Działań dotyczący efektywności energetycznej dla Polski 2011

5) Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2012 r. w sprawie przetargu na wybór przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej

6) Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowego wykazu przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej

Dziękuję za uwagę!

dr Justyna Kownacka